

РЕШЕНИЕ

№ 6047

гр. София, 16.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **6685** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на В. А. Р. от [населено място] - родител на А. Х. Р., ЕГН - [ЕГН], срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1245/12.05.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – Л. – за отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по реда на чл. 8д от ЗСПД от 01.05.2023 г., относно началната дата на отпускане на помощта.

В жалбата е релевиран довод за неправилно приложение на Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД) относно началната дата на отпускане на помощта, като жалбоподателят счита, че това следва да е от м. 02.2023 г., тъй като случаят се отнася до преосвидетелстване на детето и приложима е разпоредбата на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД. Моли за отмяна заповедта в оспорената ѝ част.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично. Поддържа жалбата срещу административния акт, като неправилен в частта му относно началната дата на отпускане на помощта и моли за неговата отмяна.

Ответникът - директор на Дирекция "Социално подпомагане" – Л., чрез юрк. Л., оспорва жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не се явява, не се представлява, не излага становище по жалбата.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 44 -ти състав, след преценка на

събраните по делото доказателства и като взе предвид становищата на страните, намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано във връзка с подадено заявление-декларация на 09.05.2023 г. от жалбоподателката за отпускане на помощ по чл. 8д от ЗСПД, към което е приложено и Експертното решение на ТЕЛК № 90631 от 30.03.2023 г. за детето А. Х. Р..

Със Заповед № ЗСПД/Д–С–ЛЦ/1245/12.05.2023 г. директорът на дирекция "СП" Л. е отпуснал месечна помощ за отглеждане на дете с трайни увреждания в размер на 450 лв., считано от 01.05.2023 г. до 31.03.2026 г.

Заповедта е оспорена по административен ред, като с Решение № 22-РД06-0069/19.06.2023 г. директорът на Регионална дирекция "Социално подпомагане" - С. град е оставил жалбата без уважение.

Горните факти не са спорни между страните, а и се установяват от приложената по делото административна преписка, поради което съдът ги възприема. При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения срок от легитимирана страна и е насочена срещу годин за обжалване административен акт, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е основателна.

Предмет на проверка в настоящото производство е Заповед № ЗСПД/Д–С–ЛЦ/1245/12.05.2023 г., издадена от директора на дирекция "Социално подпомагане" Лозенц, в частта ѝ относно определената начална дата на отпускане на помощта.

Заповедта е издадена от компетентен орган в предвидените форма и срок и е валиден акт, годен за съдебна проверка.

Относно съответствието на оспорения акт с материалния закон съдът съобрази следното:

В чл. 2 от ЗСПД са уредени видовете семейни помощи, сред които са включени и тези за отглеждане на дете с трайно увреждане – чл. 2, ал. 3, т. 3 от ЗСПД. Съгласно разпоредбата на чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД, месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се предоставят на родители (осиновители), когато отглеждат деца с трайни увреждания, независимо от доходите на семейството, при условие че детето живее постоянно в страната и не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

Между страните не е спорно, че жалбоподателят има право на поисканата месечна семейна помощ.

Спорът е свързан с началната дата на отпускане на помощта (месечна - за отглеждане на дете с трайно увреждане), като се претендира отпускане на същата при наличие условията на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД, а именно от първо число на месеца, през който е отпаднало основанието за отпускане ѝ.

С оспорената заповед месечната помощ по чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД е отпусната, считано от 01.05.2023 г. до 31.03.2026 г., като началната дата е определена от първо число на месеца, през който е подадено заявлението за отпускане на помощта (м. май 2023 г.).

Съдът счита за неправилно становището на административния орган относно неприложимостта в случая на разпоредбата на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД относно

началния момент на отпускане на поисканата помощ.

Съгласно чл. 8д, ал. 7 от ЗСПД, месечните помощи по ал. 1 и 2 се отпускат от началото на месеца, през който е подадено заявлението-декларация, до изтичането на срока, определен в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК. В случаите на преосвидетелстване, какъвто е и настоящият, началната дата на отпускане на месечната помощ по чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД се определя по реда на чл. 24б, ал. 4 ППЗСПД. Разпоредбата предвижда, че в случаите на преосвидетелстване на дете с трайно увреждане месечните помощи се отпускат от първо число на месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението декларация, при условие че няма промяна във вида и степента на трайното увреждане или в степента на трайно намалената работоспособност, които да водят до отпадане на правото, когато заявлението декларация е подадено в тримесечен срок от датата на издаване на новото експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК. Размерът на помощта за периода преди подаването на заявлението декларация се определя по реда на чл. 8д, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

Разпоредбата на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД въвежда условие заявлението-декларация за отпускане на помощта да е подадено в тримесечен срок от датата на издаване на новото експертно решение на ТЕЛК и това условие в случая е спазено – новото ЕР на ТЕЛК е издадено на 30.03.2023 г., а заявлението-декларация е подадено на 09.05.2023 г. Спазено е и условието при преосвидетелстването да няма промяна във вида и степента на трайното увреждане, определени с предходното решение на ТЕЛК, което да води до отпадане на правото. Процентът на инвалидността е 75% В. без чужда помощ и не е променен от предходното ЕР на ТЕЛК от 23.01.2020 г.

При спазването на посочените условия разпоредбата на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД е приложима.

Административният орган се позовава на вина у родителя за закъсняло преосвидетелстване, счита това обстоятелство по чл. 24б ал. 6 от ППЗСПД за изключващо прилагането на реда по чл. 24б ал. 4 от ППЗСПД. Съдът констатира, че в ЕР № 90631 от 30.03.2023 г. на ТЕЛК към УМБАЛ "Национална кардиологична болница" ЕАД е вписано, че „закъснението на Експертизата не е по причина на ТЕЛК“. Съдът намира, че вписването на това обстоятелство не води до неприложимост на разпоредбата на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД на следните съображения:

В ЗСПД липсва разпоредба аналогична на разпоредбата на чл. 24б, ал. 6 от ППЗСПД. При липса на разпоредба в закона, за изпълнението, на който се издава правилника, т. е. при липса на уредба на равнище закон, въвеждането на разпоредба със санкционен характер в правилник е първично уреждане на отношенията, което е в противоречие с чл. 3 вр. чл. 7 от ЗНА.

Редът и условията за извършване на експертиза на работоспособността (временна неработоспособност или трайно намалена работоспособност), на вида и степента на увреждане (вкл. на деца под 16 години), са установени в чл. 101 до чл. 113 от Закона за здравето, Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на (ПУОРОМЕРКМЕ) и в Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ). Нито един от тези нормативни актове /в приложимата към разглеждания период редакция/ не съдържа регламентиран срок, в

който следва да се подаде молба за преосвидетелстване, нито е предвидено задължение за подаването ѝ преди изтичане на крайния срок на предходното решение на ТЕЛК, с изключение на случаите на предсрочно преосвидетелстване за влошено или подобро състояние, какъвто не е настоящият случай. С оглед на това, няма никаква пречка молба да се подаде след изтичане на предходното решение на ТЕЛК без ограничение във времето, нито би могло да се обоснове извод за закъсняло преосвидетелстване, още по-малко по вина на родителя. Единствена неблагоприятна последица от евентуално бездействие след издаване на решението на ТЕЛК би могла да настъпи след извършено преосвидетелстване и подадено заявление по-късно от година след срока на действие на предходното решение на ТЕЛК, тъй като това е нормативно определен период назад във времето, определен в чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД - от първо число на месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението декларация.

Съдът констатира, че съдържанието на разпоредбата на чл. 24б, ал. 6 от ППЗСПД гласи следното "Когато преосвидетелстването на детето е извършено със закъснение и закъснението не е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето, месечната помощ се предоставя по реда на ал. 4. ". От съдържанието на разпоредбата не се извежда извод, по кой ред следва да се отпуснат месечните помощи за деца, в случай че преосвидетелстването е извършено със закъснение по вина на родителите. С разпоредбата на чл. 24б, ал. 6 от ППЗСПД е въведено императивно препращане за предоставяне на месечната помощ на детето, когато преосвидетелстването е извършено със закъснение и закъснението не е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето по реда на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД, но не са уредени случаите, при които преосвидетелстването е извършено със закъснение и закъснението е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето. Налага се извод, че разпоредбата на чл. 24б, ал. 6 от ППЗСПД е непълна и следва по арг. от чл. 4б, ал. 2 от ЗНА по отношение на неуредените от нея случаи /случаите, в които преосвидетелстването на детето е извършено със закъснение и закъснението е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето/ да се приложат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на закона. Целта на закона, съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗСПД е семейните помощи, като средства в пари и/или в натура, да подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. При така посочената цел следва да бъде прието, че при липса на конкретна уредба в разпоредбата на чл. 24б, ал. 6 от ППЗСПД относно случаите, в които преосвидетелстването на детето е извършено със закъснение и закъснението е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето, следва помощта за детето да бъде отпусната по аналогия при условията на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД.

По горните съображения, в съответствие с условията на чл. 24б, ал. 4 от ППЗСПД, началната дата, от която е следвало да се отпусне исканата помощ е датата, от която е отпаднало основанието за отпускането ѝ по предходното Експертно решение.

Като е определил датата на отпускане на помощта от първо число на месеца, през който е подадено заявлението-декларация, административният орган е издал оспорената заповед в противоречие с материалния закон. Съдът намира заповедта за несъответстваща на целта на закона - да се осигури навременна и непрекъсната помощ

на родителите, които се грижат непосредствено за деца с увреждания, за целия период на съществуване на правото.

Предвид изложеното, обжалваната заповед в частта относно началната дата на отпускане на исканата помощ е незаконосъобразна по смисъла на чл. 146, т. 4 и т. 5 от АПК и следва в тази част да се отмени, като преписката се изпрати на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените с настоящото решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 във вр. чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 44 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ заповед № ЗСПД/Д–С–ЛЦ/1245/12.05.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – Л., с която на основание чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и чл. 4 от ППЗСПД, във връзка с чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД, на В. А. Р. е отпусната месечна помощ като родител, отглеждащ дете с трайни увреждания – А. Х. Р., в размер на 450 лева, считано от 01.05.2023 г. до 31.03.2026 г., В ЧАСТТА Й относно началната дата на отпускане на месечната помощ.

ИЗПРАЩА преписката на административния орган - директор на Дирекция "Социално подпомагане" - Л. за ново произнасяне по заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1245/ от 09.05.2023 г., подадено от В. А. Р., относно началната дата на отпускане на поисканата месечна помощ по чл. 8д, ал. 1 от ЗСПД, съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОПРЕДЕЛЯ на основание чл. 174 АПК, 14-дневен срок за издаване на административния акт, считано от получаването на преписката.

Решението е окончателно.

СЪДИЯ: